

SLOVENE

Ilustrati:
Enostolna petlivrst (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 "
za trikrat " 13 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznaka, zabavale, osmrtnice itd.:
enostolna petlivrst po 20 vin.
Poslano:
enostolna petlivrst po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vesni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Nova balkanska vprašanja.

Pred izbruhom evropske vojne je bil Balkan podoben šahovi deski, na kateri so evropski diplomati izvajali svoje postranske poteze, da bi odvrnili pozornost od glavne igre. Sedaj so se pa postojanke glavnih figur že tako izpremenile, da postranske poteze na posameznih poljih Balkana ne pridejo več tako močno v poštev. Vsekakor je na Balkanu še eno žarišče: Carigrad, kjer si tropsporazumne sile prizadevajo, da bi Turčijo pridobile zase, ali jo pa prijateljsko ali pa z grožnjami zadržale pred sklepi, ki bi jim utegnili biti neprijetni. Izvzemši Srbijo in Črnogoro, se ostale balkanske države varujejo, da bi se ponižale za orodje tropsporazuma in igrane vloge Srbije, pa najsi so tudi posamezne prijazno naklonjene Rusiji, Franciji in Angliji.

Vlade balkanskih nevtralnih držav se živahno pečajo z vprašanji, ki jih neposredno zanimajo. Oglašajo se opravičene in neopravičene želje, in kakor kaže napovedana grška ekspedicija v južno Albanijo, so tudi dejanja že blizu. Boji med Albanci in Epiroti so vzbujali v Atenah vedno večji nemir. V merodajnih grških krogih so gojili bojazen, ki vsekakor ni bila utemeljena, da bi utegnili biti ogrožena Epirotom priznana avtonomija. Doslej so Grki kot neopravičene zavračali vse očitke, da bi imeli svojo roko zraven v epirotskih podvzetjih. Sedaj je pa postalo zadržanje Grčije docela nedvoumno, ker je sama javno napovedala vojaško ekspedicijo v Epir, češ, da štiti tamošnje prebivalstvo pred zatiranjem.

Kot prvi cilj grške vojaške ekspedicije v južno Albanijo se navaja Argyrocastro in Permeti. Jako čudno pa zveni, da hočejo Grki štiti tiste, ki so sami povzročili nemire, kar se je zgodilo vsled provokatoričnega postopanja grških Epirotov proti mohamedanskim Albancem. Grčija namerava najbrže nekaj več, nego štiti epirotske nemirneže. Na Grškem je mnogo takih, ki smatrajo sunek v Epir samo za pripravo k glavnemu koraku: pohod v Macedonijo.

jo. V Sofiji pa takih grških skokov ne bodo mirno gledali in samolastni grški vojaški nastop na macedonskih tleh, glede katerih ima Bolgarija svoje opravičene zahteve, bi na Bolgarskem povzročil veliko razburjenja. Razpoloženje v Bolgariji je vsled srbskega strahovanja bolgarskega prebivalstva v Macedoniji že itak zelo ogorčeno.

V Sofiji vedo, da je treba z ozirom na različne možnosti v sedanjih trenutkih največje previdnosti. Seveda so pa tudi nekoliko začudeni nad Grčijo, ki se je vedno izdajala kot najgorečnejša varuhinja bukarškega miru, sedaj pa s svojim postopanjem v južni Albaniji sama isti mir ogrožava. Grške aspiracije na Macedonijo seveda za Bolgarijo niso nič novega, vendar je presenetljivo, da Grčija samolastno izteza roko po južnoalbanskem ozemlju, in to kljub vellesilam, ki še danes vse brez izjeme vstrajajo na londonskih sklepih. Na grški sklep glede južne Albanije je najbrže kolikor toliko vplivalo križarenje italijanskih vojnih ladij ob južnoalbanski obali in pa ustanovitev italijanskih sanitetnih postaj v Albaniji, dasi je Italija izjavila, da ne namerava v Albaniji igrati nobene druge vloge, nego strážiti, da se vzdrže londonski sklepi.

Grki pa dvigajo obtožbe in pritožbe tudi na drugo stran: proti Turčiji. Grčija se namreč pritožuje, da se bojda gode Grkom v otomanski državi vsakovrstne krivice, zlasti v Smirni, in da se izgoni množe od dne do dne. Te grške pritožbe spravljajo nanovo v ospredje napetost med obema državama.

V Carigradu, kjer se niso zbal spora s tropsporazumom niti v dardanelškem vprašanju, bodo te grške pritožbe napravile malo utisa.

Vsekakor je vredno pozornosti dejstvo, da se je Grčija, ki je doslej kljub svojemu prijateljstvu do tropsporazuma ohranila nevtralnost, odločila k vojaški operaciji in s svojimi pritožbami še poostreila napetost s Turčijo. Ta izstop Grčije iz svoje dosedanje rezerve ne pomenja nič dobrega, marveč se zdi kot predznamenje bodočih viharov dogodkov na Balkanu.

Nova grupacija avstrijsko-nemških čet na Rusko-Poljskem. — Boji v Galiciji.

Rusi so na Rusko-Poljskem spravili skupaj ogromne sile vojaštva. Pričeli so v boj sibirski, kavkaške in turkestanke armadne zbornice. Poleg tega so došli v bojno črto tudi rekruti letnika 1914, ki so bili vpoklicani že julija meseca, 700.000 mož po številu. S to velikansko silo so Rusi nanovo prekorčili Vislo pri Novogeorgijevsku, Varšavi in Ivangorodu z namenom, da bi obšli avstrijsko-nemške čete. Naše in severne čete so se borile z izredno hrabrostjo proti ruski premoči, kljub temu je pa pretila nevarnost, da bi jim prišle ogromne ruske sile v bok ali celo za hrbet. Če bi se Rusom to posrečilo, bi skoro gotovo padla na Poljskem odločitev v rusko korist. Zato so se avstrijsko-nemške čete previdno umaknile in se bodo sedaj nanovo grupirale.

Da to ni poraz avstrijske armade, ampak samo strategična poteza, ki jo je bilo treba napraviti v očigled velikanske ruske premoči, dokazuje celo oficijelno poročilo ruskega generalnega štaba, ki se glasi: »Dne 23. in 24. oktobra je ruska armada večkrat premagala nemške prednje straže, ko je zavzela postojanke ob rekah Rawka, Skierniewka in Rylka. Mesta Lowicz, Skierniewice in Rawa so bila osvojena po ljutih bajonetnih napadih. Avstrijci, ki so se skupno z Nemci umikali po cesti proti Radomu, so med tem dobili ojačenja. Sedaj izkoriščajo gozdno in

hrbovito ozemlje ter se trdovratno branijo proti našim napadom. Boji na tem kraju so dobili znaten obseg. Ujeli smo veliko število vojakov in zaplenili nekaj strojnih pušk in topov. Na bregu reke San in južno od Przemysla se siloviti boji nadaljujejo.«

Včeraj dopoldne nam došli poročili iz nemškega glavnega stana in od namestnika načelnika avstrijskega generalnega štaba generalnega majorja pl. Höferja sta enako se glaseči:

× × ×

Na Poljskem so se morale nemške in avstrijske čete pred novimi ruskimi močmi, ki so prodirale od Ivangoroda, Varšave in Novo Grogiewska, umakniti, ko so do tedaj vse ruske napade uspešno odbile. Rusi zaenkrat niso sledili. Umikanje od sovražnika se je izvršilo brez težav. Naše čete se bodo položaju primerno na novo grupirale.

Na severnovzhodnem bojišču ni bistvenih izprememb.

× × ×

Dunaj, 28. oktobra. (Uradno.) V Galiciji se tudi včeraj ni nič bistvenega zgodilo. Na mnogih delih fronte sta se oba nasprotnika zakopala. Naši težki topovi so uničili več sovražnih baterij in opirališč.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

× × ×

× × ×

O BOJIH ZA VARŠAVO.

Milan, 28. oktobra. Vojni poročevalci Magrini poročajo iz Varšave z dne 19. oktobra: Varšava izgleda kot ogromen vojaški tabor. Mesto brani 300.000 mož. Na Poljskem so Rusi spravili skupaj en in pol milijona vojakov, med temi veliko sibirskih in kavkaških. Ruska mobilizacija je končana. Osem dni se že čuje v Varšavi neprestano gromenje topov. Panika je bila zelo velika, sedaj se je vsled zboljšanja vojaškega položaja zmanjšala. Od sodrge ogroženi judje beže v celih množicah. Nemci so stali 19. oktobra severno od Gore Kalvarije na levem bregu Visle, Rusi pa pri Piasecznem, 20 km od Varšave ob železniški progi proti Skierniewicam. Že osem dni neprestano trajajoči boj je pravo mersarsko klanje.

Krakov, 27. »Naprzod« priobčuje brzojavko, glasom katere so Varšavo Nemci že bombardirali. Šrapneli so povzročili v mestu veliko požarov. Aeroplani signalizirajo ruske baterijske postojanke. List pripominja, da gre tu morda za goreče vasi pred Varšavo in ne za mesto samo. — Isti list poroča po »Gazeti Czenstochowski«, da je vozil zadnji vlak iz Varšave v Skierniewice dne 9. oktobra. Med vožnjo so potniki vsepovsod videli strašne požare in slišali gromenje topov. Dva ruska oklopna vlaka sta še pobrala toliko živih, kolikor jih je bilo mogoče dobiti. V nedeljo so Skierniewice zasedli Nemci. Nemški aeroplan je vrgel na Terespolski kolodvor 3 bombe, pri čemer je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Listi v Lodzu prinašajo imena v Varšavi ubitih oseb, a ne povedo, če so to vse žrtve nemških letalnih bomb. »Rozwoj« navaja 15 smrtnih žrtev.

Krakov, 28. oktobra. »Nowa Reforma« poroča po listih iz Lodza, ki so izšli še predno so Nemci zasedli mesto, da so se 13. oktobra v Varšavi pripetili veliki poulični nemiri. Prišlo je do ljutih spopadov s policijo in vojaštvom. Vojaštvo je na več mestih oddalo salve. Iz ostalih podatkov se da sklepati, da so nemiri izbruhnili v predmestju Staro mesto in se razširili do Kraszinskovega trga.

GROMEČE MESTO.

Vojni poročevalec »N. Fr. Pr.« Roda Roda poroča z dne 24. t. m. pod gornjim naslovom:

»Od začetka oktobra bobni Przemysl neprestano od bojnega hruma. Ni ga dne, da bi topovi molčali. Kdor hoče doživeti vojno, ne da bi se moral odpočivati komfodu, kdor hoče biti takorekoč kot Evropejec priča velikega časa, ne bo imel nikjer udobneje nego v Przemyslu.

Przemysl, gromeče mesto, je resen vojni tabor. Tu je samo eno razvedrilo, samo ena naloga, ena skrb: vojna.

To gromeče mesto ni slučajno nastalo — stoji na eni najmočnejših brambnih točk v Evropi. Tu meji vzhod na zapad, skoraj za las natančno deli San grške Rusine od rimskih Poljakov. To je s krvjo napojena zemlja. Pred 40 leti je Avstroogrška sezidala trdnjavo — na mestu, kjer je knez Przemyslav že pred 1300 leti postavil branik, kjer so si mongolske trume že enkrat, 1762, krvavo razbile glave ob silnih kamenih obkopenega zidovja. Tedaj je branil Przemysl gvardijan Szychowsky, danes je njegov branilec podmaršal pl. Kusmanek.

GENERAL RADKO DIMITRIJEV ODSTAVLJEN.

Iz tega, ker poveljuje sedaj ruskim četam južno in vzhodno od Przemysla

general Brusilov sklepajo nekateri poročevalci, da je general Radko Dimitrijev odstavljen.

O BOJIH KROG PRZEMYSŁA.

Krakov, 27. oktobra. Nekdo, ki se je udeležil bojev v Przemyslu in krog njega, opisuje neki izpad iz trdnjave tako-le: Izprva smo mislili, da je ruska armada še vedno v bližini Przemysla, vsled česar so se izpadi vršili z veliko previdnostjo. A že v Cisowi so se naše čete lahko prepričale, da je sovražnik deloma že zapustil to ozemlje. Vse naokrog, kamorkoli je segel pogled, so ležali številni nepokopani mrličji, konjska trupla, orožje, streljivo, sedla, še tleči stražni ognji, kuhinjska posoda itd. Tako je šlo dalje v smeri Fredrozol. Ko smo se potem spustili dol proti železniški progi, da bi se vrnili v trdnjavo, nas je začela obstreljevati sovražna artiljerija. Nato se je oglasila tudi naša težka artiljerija iz Przemysla, med tem se je pa naš bataljon polagoma bližal sovražnikom, ki so ležali v strelskih jarkih. Ko smo dospeli dovolj blizu, smo na celi črti izvedli naskok in se polastili sovražnih okopov. Samo naš bataljon je pri tem vjel 20 častnikov in 30 ruskih vojakov ter zaplenil 2 strojni puški. Medtem je nastal večer in pripravili smo se za brambo na zavzetem prostoru; ponoči so nas Rusi dvakrat napadli, a smo jih vselej vrgli nazaj. Ob jutranjem svitu smo si natančneje ogledali ozemlje in tu se je pokazalo, da so bili vsi strelski jarki obkizani in deloma celo betonirani ter očitno urejeni za daljšo brambo. Ker sta bila zidovje in beton suha, so morala biti ta dela izvršena že pred tedni, kar je potrdil tudi neki vjeti ruski stotnik. Ko smo temu ruskemu častniku izrazili svoje začudenje, da je med ruskimi vjetniki tako malo častnikov, je pripomnil, da prvič v ruski vojski vlada veliko pomanjkanje častnikov, drugič pa imajo ruski častniki povelje, da v slučaju nevarnosti nemudoma oddajo poveljstvo podčastnikom, sami se pa rešijo na varno. Ako so konji v bližini, jih morajo častniki zasesti brez ozira na usodo prejšnjih jezdecev. Ruski častniki nosijo pri sebi gumijeve knute, s katerimi tirajo mostovo v boj. Dalje ima artiljerijsko mostovo nalogo, da v slučaju presenečenj takoj spravi na varno topovske zapornice, razstrelni municijske vozove in na vpreženih konjih pobegne. Neko povelje vrhovnega poveljnika se glasi, da bo vsak Rus, ki bo neranjen prišel v ujetništvo, po vojni, ko se bo vrnil v Rusijo, brez vsakega sodnega postopanja ustreljen.

RUSKA STRATEGIJA.

Ruski oficijozni list brani na sledeči način rusko strategijo: Mnogi vprašujejo, zakaj smo pustili Nemce v ozemlje Visle, zakaj nismo raje takoj v začetku vojske zasedli to ozemlje z zadostnimi silami in zakaj smo dovolili Nemcem tako dolg obisk. Mnogi ljudje se boje, da homo na ta način izgubili simpatije Poljakov (!). Na ta vprašanja vojaški strokovnjak lahko odgovori. V tem slučaju naša strategija ni pod vplivom politike in mi smo se odpovedali vsem kompromisom, ki so v vojnem času tako nevarni. Naš vojaški princip je bil: »Žrtvuj vse, kar je sekundarnega pomena; prepusti začasno sovražniku vse kraje, ki bi v primeri z drugimi v vojaškem oziru malo koristili. Začasna prepustitev ozemlja Visle je le posledica hvalevrednega strategičnega pomena.

KAKO SE OBNAŠAJO RUSKI ČASTNIKI.

Vojni poročevalec »Berliner Tageblatt« poroča, da so ruski častniki jako samozavestni. Ko so prišli ruski častniki v Marggrabovo v Vzhodni Prusiji, so kazali neomajno prepričanje, da zmaga Rusija. Neki ruski častnik, ki je prišel v knjigarno, je rekel knjigarnarju: »Dajte mi košček papirja. Poglejte; tu je Nemčija, tu je Francija, tu je An-

glja in tu je Rusija. Sedaj pa napravi-mo nekaj črt — tako, tako, tako in ta-ko. Vidite: to je Francija, to je Anglija in to Rusija. Kje pa ostane Nemčija? Drugi častnik si je dal dati od prodal-ke kos pisemskega papirja, ga raz-trgal na drobne kosce, jih položil na dlan in pihnil vanje, da so se razleteli na vse strani ter rekel: »Vidite, gospi-ca, to je Nemčija!« Pozneje so se mo-rali Rusi, kakor znano, umakniti iz Vzhodne Pruske.

× × ×

GROF TISZA DEMENTIRA SVOJ INTERVIEW.

Budimpešta. Ogrski korespondenčni urad poroča: »Vossische Zeitung« je prinesla pred nekaj dnevi razgovor svojega dopisnika z ministrskim pred-sednikom grofom Tiszom. Grof Tisza, ki je bil več dni odsoten, je zvedel šele včeraj zjutraj, da je njegov razgovor v listih. Grof izjavlja, da je bil ta razgo-vor prvič popolnoma privatnega zna-čaja in ne za javnost, drugič da je v bistvenih točkah zmoten.

KUSMANEK ČASTNI DOKTOR.

Brno. Kolegij profesorjev nemške tehnike je sklenil podeliti branitelju trdnjave Przemysl častni doktorat. Sklep je predložen cesarju.

× × ×

NEMŠKI VOJAKI NA DUNAJU.

Dunaj, 29. oktobra. (Kor. urad.) Včeraj se je mudil tu zopet en oddelek nemških vojakov nadomestnega bata-

ljona pruskega domobranskega polka št. 49. Pri pogostitvi v mestni hiši je napil nadkomisar Radler obema zvez-nima vladarjema, nakar se je poveljnik oddelka zahvaljeval za prisrčen spre-jem. Včeraj zjutraj so zopet došli nemški vojaki, ki so bili po dunajski obči-ni prisrčno sprejeti in pogoščeni, šli pred nemško poslaništvo, kjer je svira-la nemška godba. Poslanik pl. Tschir-schky je pozdravil vojake z govorom, ki ga je končal z živjo cesarju Francu Jožefu. Vojaki so klicali navdušeno živjo našemu cesarju. Vojaki so se po-dali nato na vzhodni kolodvor, odtam so odpotovali v Budimpešto.

Tudi pred dvema dnevoma sta bila dv aodelka nemških vojakov na poti na bojišče na Dunaju ter sta bila pri-srčno pogoščena v dunajski rotoški kleti in v drugih restavracijah.

× × ×

TIROLSKI UJETNIKI NA RUSKEM.

»Trentino« priobčuje pismo nekega tirolskega častnika, ki so ga Rusi ran-jenega ujeli. Častnik, ki leži v neki bolnišnici v Moskvi, piše: »V bolnišnici, kjer ležim, je veliko znancev, sami Ti-rolci. Dame Rdečega križa nam zelo skrbno strežejo. Danes nas je obiskal veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Z nami je bil zelo ljubeznjiv. Dal je ukaz, naj se pošljejo naša pisma v Peterburg, od-koder naj jih rumunsko poslaništvo odpošlje v namenjeni kraj. V Moskvi ostanejo še 8 dni. Kolikor vem, pošil-jajo nas, avstrijske častnike vse v no-trašnost Rusije.«

Naši uspehi proti Srbom. — Prodi-ranje v Srbijo. — Važen kronski svet v Nišu.

Dunaj, 28. oktobra. (Uradno.) Dne 27. oktobra smo priobčili v Srbiji nove uspehe. Naše čete so z naskomo po hrab-rem nasprotnikovem odporu priobri-le Ravanjo in močno utrjeno sovražno posto-janko na cesti pri Crna Bara v Mačvi. Pri tem smo osvojili 4 topove, 8 strojnih pušk, ujeli 5 srbskih častnikov in 500 mož ter zaplenili mnogo vojnega materijala.

Potiorek, fcm.

× × ×

»Az Est« poroča: Zadnje dni so na-še čete, ki so stale ob Savi, zahodno od Mitrovice zgradile most. Kljub hudemu sovražnikovu ognju so dogotovili naši pionirji most v 2 urah 35 minutah. Večja sila ga je prekoračila in prišla na srbska tla. Posrečilo se je našim, da so vrgli v betonskih utrdbah močno za-varovane srbske čete nazaj in da je po artiljeriji uspešno podpirana naša pe-hota zasedla srbsko Mitrovico, ki jo je medtem sovražnik zapustil. V mestecu je ostalo le malo ljudi, večinoma stari moške, žene in otroci. Ko so preiskale naše čete kraj, da se zavarujejo proti morebitnim presenečenjem, soprodirale naprej proti Krijavi. Pri Mitrovici na-zaj vrženi srbski oddelki so bili med-tem ojačeni in so se postavili v obram-bo med Mitrovico in Nočajem. Severno vzhodno od Gluščeva razvrščeni srbski topovi so obstreljevali južni izhod Mi-trovice, naše po artiljeriji podpirane čete so po hudem bajonetnem boju za-podile sovražnikovo moštvo v beg, tako da so mogle naše čete po dvehurnem boju zasedati Nočaj. Naše desno krilo je medtem zasedlo tudi Zasavico in se je zagostilo v srbsko fronto in tako pre-prečilo sovražnikov napad za hrbet na-ši armadi. Srbi so se umaknili proti Gluščemu; naši jih v Mačvi obkoljujejo in jih potiskajo ob Savi in ob Drini v polkrogu nazaj. Naši prodirajo v ugod-nih okoliščinah. Po tem novem preho-du čez Savo je kraj Mačva popolnoma očiščen od srbskih čet; kot med Savo in Drino je v naših rokah. Bojno razpo-loženje naših hrabrih vojakov je izvr-stno.

× × ×

Obsodba morilcev prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda.

Sarajevo. (Uradno.) Včeraj zjutraj je bila v sarajevskem veleizdajniškem pro-cesu izrečena obsodba:

V smrt na vešalih so obsojeni obto-ženci: Danilo Ilić, Veljko Čubrinović, Nedjo Kerović, Miško Jovanović, Jako Milović

V dosmrtno težko ječo je obsojen Mitar Kerović.

V dvajsetletno težko ječo so obsojeni: Gabrilo Princip, Nedeljko Čabrinović in Triko Grabec.

V trinajstletno težko ječo: Svetko Popović.

V desetletno težko ječo: Ivo Kranje-vić in Lazar Gjoikić.

V sedemletno težko ječo: Cvijan Stjetanović.

V triletno težko ječo: Branko Zago-rač in Marko Perin.

Ostali obtoženci so bili oproščeni.

× × ×

KDO JE PRAVI KRIVEC SARAJEV-SKEGA UMORA?

Dunaj, 29. oktobra. »Neue Freie Pres-se« piše k sarajevski obsodbi, da je pravi krivec in povzročitelj umora prestolo-

naslednika Franca Ferdinanda in njegove soproge srbski prestolonaslednik Aleksan-der, ki je sprejel zločin v avdiciji in preskrbel denar za tozadevne izdatke.

Ljuti boji na francosko-belgijski meji se neprestano nadaljujejo. — 16 an-gleških vojnih ladij proti nemškemu desnemu krilu.

Poročevalec londonskega lista »Ti-mes« poroča, da se je Nemcem v polj-skih bojih v bližini Nieuportu posreči-lo v napadu iz Westende osvojiti trd-njavi podobne postojanke pri Groote Bamburgu, ki je zelo važna strateži-na točka. To bi bil občutljiv udarec za zaveznike. Nemci imajo veliko število strojnih pušk. Tudi angleško brodov-je je izkrcalo strojne puške, da bi rešili Groote Bamburg, pa je bilo prepozno.

Po poročilu istega poročevalca je bil položaj za zaveznike pri Ypernu pet dni kritičen. Angleži so se držali proti nemški premoči v okopih, kjer so jih obsipale nemške granate. Večkrat so bili celi oddelki pokopani od krogel nemške težke artiljerije. Nemci so s krajnim pogumom napadali v bližini 400 m in so dobivali vedno ojačenja. Angleži so držali, dokler tudi njim niso došla ojačenja. Dopisnik poroča, da boj še ni končan.

Vojni dopisnik angleškega lista »Daily Chronicle« poroča o zadnjih bo-jih, da je bil položaj pri La Basse, ki leži jugozapadno od Lille, za angleško armado zelo nevaren. Nemci so napadali z brezobzirnostjo. Angleški okopi in jarki pri La Basse so bili cilj strašnega bombardiranja, vendar pa s po-četka ni bilo nobenih znakov, da bi Nemci nameravali naskok na posamez-ne točke, čeprav so angleški letalci po-ročali, da so za bojno črto zbrane ve-liko nemške čete. Naenkrat so pa Nemci pridrvili. Bilo je nemogoče zadržati nemški napad. Okopi so bili napadeni in nemške čete so prodirale brez pre-sledka, ker so najbrže mislile, da na svojem pohodu proti morskemu obrež-ju ne bodo več zadeli na resen odpor. Nato so pa došla angleška ojačenja. Angleške izgube so velike.

Iz navedenih angleških poročil se vidi, da Nemci kljub silnemu in obup-nemu odporu zaveznikov vendarle na-predujejo, čeprav le počasi. Če se po-trdijo najnovejša poročila, da so Nemci zavzeli mesto Poperinghe, se je bojna črta Nieuport—Ypern na jugu pomak-nile že za 10 km proti zahodu, odkoder imajo Nemci le še 10 km do francoske meje. Od tu bodo najbrže prodirali pro-ti Düinkirchnu. Do prve utrdbe — Quaedyppe, — ki brani Düinkirchen, imajo od Poperinghe še kakih 20 km.

× × ×

Berolin, 28. oktobra. (Uradno.) Boji pri Nieuportu in Dixmuidnu še trajajo. Belgijski so ondi dobili znatna ojačenja. Z našimi napadi smo nadaljevali. 16 an-gleških vojnih ladij se je udeleževalo boja proti našemu desnemu krilu, nji-hov ogenj je bil brezuspešen.

Pri Ypresu je ostal položaj nespre-menjen.

Zahodno od Lille je bil naš napad uspešno nadaljevan.

V argonskem gozdu smo zopet za-vzeli nekaj sovražnih strelnih jarkov, katerih posadko smo ujeli.

Na zahodni fronti se danes ni nič bistvenega dogodilo.

× × ×

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

Genf. Francosko uradno poročilo z dne 28. t. m. se glasi: Tekom nede-lje se je držala naša vojna črta na splošni črti Nieuport—Dixmuiden, v ozemlju med Ypernom—Roulersom in v ozemlju med Armentieresem—La Basseem—Lensem (severno od Arra-sa). Nemški sile, ki so prekoračile reko Yser med Nieuportom—Dixmuidenom, niso mogle prodirati. Zdi se, da je imel sovražnik zadnje dni velike izgube.

× × ×

BOJI V SEVERNEM KOTU BELGIJE.

Rotterdam. »Curant« poroča: Pot-niki, ki so prišli 26. oktobra iz Ostende, pripovedujejo, da je bitka med Dixmui-den in Nieuportom čimdalje hujša. To-povi grme neprenehoma. Prebivalci mesta Ostende so skoro vsi zbežali. Na cestah je videti samo nemške vojake, ki gredo na fronto ali se pa zdelani vra-čajo da se v Ostendu odpočijejo. Na tej črti se bore izključno nemški mor-narji. Včasih se prikaže na obzorju ka-ka vojna ladija, ki jo takoj v ogenj vza-mejo, Ostende ni vsled nepotrebnega

obstreljevanja posebno veliko trpelo Hotel »Majestic« je zelo poškodovan, kraljeva palača je pa nedotaknjena. Prebivalci iz okolice so večinoma zbe-žali. Živil zelo primanjkuje, ker so jih nemške čete zaplenile.

Nemški težki topovi v Brüggeju.

Iz Amsterdama se 28. t. m. poroča, da sta došla v Brügge 27. t. m. dva 42 cm in 10 28 cm težkih topov. Nemci so baje svoje težke topove razpostavili pri See-brüggeju in pri Heystu. Begunci pripove-dujejo, da je bil obstreljevan Roulers, ker so razkrili Francozi strehe in ker so skozi podstrešna okna streljali na Nemce, ki so naložili nato mestu 200.000 frankov voj-nega davka, zaprli župana, državnega taj-nika in šest uglednih meščanov kot tal-nike v mestni hiši. Protestantska šola in cerkev nista bili poškodovani.

Krvavi boji ob Yperi. — Bombardiranje mesta Ostende.

Rotterdam, 28. oktobra. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« prinaša sle-deče podrobnosti o bombardiranju Ostende: V petek je angleška bojna la-dja bombardirala Ostende. To je pov-zročilo za nekaj trenutkov strah in tre-pet. Prebivalstvo se je poskrilo po kle-teh. Obstreljevanje je trajalo le nekol-ko minut ter ni napravilo druge škode kakor nekaj lukenj v hotelih na boule-vardih, Hotel »Majestic« je največ tr-pele. Govori se, da sta bila ubita dva nemška častnika, en višji štabni zdrav-nik in en mornariški častnik. Krvavi boji se nadaljujejo, zlasti pri Crtemar-gu, severno od Ysere, kjer je zemlja močvirnata in vsled tega skrajno ne-ugodna. Nemški general v Ostende je izdal oklic, s katerim odreja, da morajo Angleži zapustiti Ostende in vse ostale obmorske kraje. Spravili jih bodo v varnem spremstvu na Nizozemsko. Ad-miral pravi na koncu: Ne morem pre-vzeti nikakšne odgovornosti za bedo, ki jo nepotrebno obstreljevanje v toliki meri provzroča ženam in otrokom, ki se nahajajo v nemškem varstvu.

Bitka pri Nieuportu.

Berolin. Rotterdamski »Courant« piše: Bitka pri Nieuportu se bje ne-prestano. Neprenehoma grme topovi z morja in s suhega. V Ostende je sila veliko ranjencev, med njimi veliko An-gležev, Francozov in Belgijscev. Nemški težki topovi mečejo ogenj na angleške vojne ladje, ki se umikajo. Velike an-gleške ladje ne morejo blizu obali vsled peščenih nasipov vmorju. Indijski čete so v boju z bajoneti zelo divje. Pretekli ponedeljek so pripeljali v mesto Osten-de 500 angleških vjetnikov.

Ponoči in podnevi grome topov.

Milanski list »Gazette del Popolo« po-roča 24. t. m. iz Nieuporta: Morilna bit-ka v zadnjem kotu belgijskega ozemlja niti ponoči ne počiva. Z morja se čuje gromenje, z ladij se sipa dež granat na obrežje; vztrajno mečejo metalci svetlo-be svojo luč na obrežje, kjer razsvetlju-jejo le tisto točko, kjer slutijo, da stoje nemški topovi. Ponoči in podnevi gro-me strašno topovi. V Düinkirchnu ne-prestano grade utrdbe. Iz Marseilla in iz Boulogna pošiljajo mornarje v Havre. Iz Toulona so odjadrale francoske ladje v Hawre. Nemci utrjujejo svoje posto-janke. Francoski in angleški častniki so odstranili vsa častniška znamenja, da bi jih ne izpoznali nemški vojaki. Nem-ci so več sto Angležev ujeli.

Divji boj z Indijci pri Lille.

Londonski list »Central News« po-roča: Minuli teden so zmagovale nem-ške čete v severni Franciji pri Lille. Nemci so zbrali svoje sile za nekim niz-kim gorovjem in so s strašno silo na-padli angleške strelske järke. Kljub strašnemu ognju angleških strojnih pušk so bili vrženi Angleži iz strelskih jarkov. Nemci so izrabili zmago in so korakali naprej prepevaje in kličoči hura. Zadelo so med prodiranjem na oddelek indijskih čet, ki so bile v re-zervi. Vnel se je divji boj: Indijci so na-skočili in so vrgli s težkimi izčubami Nemce nazaj. Zdi se, da se pri La Bas-seu godi Nemcem boljše, kjer zbirajo silovite množice čet in težke topove, a njih prodiranje ni vznemirjaajoče.

Nemci zasedli Poperinghe.

Iz Amsterdama se poroča (28. t. m.), da so zasedli Nemci Poperinghe, ki leži

zahodno od Yperna. Pri Thourantu se še branijo odelki belgijske armade.

Štiri angleške vojne ladje nevarno poškodovane.

»Deutsche Tageszeitung« poroča iz Rotterdam: 27. t. m. so privlekli v pristanišče Harwich štiri angleške vojne ladje, ki so več ali manj težko poškodovane. Sodijo, da so bile ladje poškodovane ob belgijskem obrežju od nemških krogel.

NEMCI NAMERAVAJO ZASESTI FRANCOSKO POMORJE DO DÜNKIRCHNA IN DO BOULOGNE.

Pariški dopisnik lista »Corriere della Sera« poroča dne 25. t. m.: Vse gleda zdaj na zadnji košek Belgije, ki ga Nemci osvajajo osem dni. Belgijci ga pa branijo z vsemi silami. Nemci hočejo zasedati obrežje do Dünkirchna in do Boulogne. Če se jim to posreči, bi bil to za zavezniške hud poraz. Boj se bje z nečuvno silovitostjo. Zdi se, da se razvija v severnih Argonih in okolu Verduna druga glavna akcija.

BELGIJSKI SOCIJALISTIČNI MINISTER ZOPET V BOJNI ČRTI — NEMŠKI NAPIREK.

Rotterdam, 29. oktobra. Belgijski socijalistični minister Wanderwilde se je podal na željo belgijskega kralja zopet v bojno črto, da navduši čete. Nemci napredujejo počasi pa gotovo.

BELGIJSKE IZGUBE V ZADNJIH BITKAH.

Londonški list »Daily Mail« poroča iz Havra: Uradni belgijski komunikacije izjavljajo, da je bil položaj v nedeljo zvečer boljši, kot prej, ko so morali zapustiti Belgijci svoje postojanke ob reki Yser in so jih vrgli Nemci dve in pol milje nazaj. Belgijci so s pomočjo zaveznikov na več točkah reke zopet trčili na sovražnika. V zadnjih devetih dneh so izgubili Belgijci v tem ozemlju 10.000 mrtvih in ranjencev.

ŠVICARSKA STROKOVNA SODBA O POLOŽAJU NA ZAHODNEM BOJIŠČU.

Vojaske sotrudnik lista »Bund« v Bernu opisuje sedanji položaj tako-le: Med Nieuportom in La Bassejem se še ni odločilo. Pritisk nemške ofenzive se pa čuti na celi črti, po nemških poročilih najbolj zahodno od Lille, kjer tudi francoski viri priznavajo, da izgubljajo Francozi tla. Domneva, da se nahaja desno krilo zaveznikov v nevarnosti, da ga pritisnejo Nemci proti zahodu in odrežejo od Arrasa, postaja vedno bolj verjetna. Francozi poročajo, da pridobivajo tla vzhodno od Armentiera. Ker pa armentierska postojanka ni označena in se po zadnjih podatkih razteza severno vzhodno od Armentiera Warnetona, ki se nahaja tri kilometre pred vojno črto Armentier-Ypern, se ne more znati, če je to napredovanje važno. Zadovoljiti se moramo z izvajanjem, da se nahaja Armentier še trdno v rokah zaveznikov. Dokler so še tudi gospodarji Warnetona, nadvladujejo v ozemlju Lys. Tudi o po Nemcih poročanem napredovanju južno od Dixmuidna se še ne more izreči druga sodba, kakor da tudi tu hočejo Nemci prodreti čez Yserski kanal. V prostoru južno od Alberta so Francozi vojno črto iznova določili po postojanki Rosieres — En — Santerra; Rosieres leži 7 kilometrov zahodno od Chaulnesa, čez Chaulnes se pa že več tednov razteza nemška v bojih dosežena vojna črta. Nejasne so zopet razmere severno od Arrasa, v smeri proti Lensu, kjer se je 20. oktobra sporočil položaj pri

Ablainu — St. Nazaireju, ki leži 10 kilometrov od Lensa. Tudi na desnem krilu ob reki Maas se je črta le nekoliko izpremenila. Francozi smatrajo to za delne uspehe v okolici Pont — a — Moussona. Odločitev pade, če obširno napeta vojna črta kje ne počni in se še dogodki naprej v ravni črti razvijajo, na severozahodu pri Ypernu.

BOJI V ALZACIJI.

Iz mesta Basel v Švici poročajo, da je posadka v Belfortu napravila baje nov sunek v Alzacijo. Med krajema Sept in Flirt se je vršil artiljerijski boj, med katerim so Francozi neki nemški zrakoplov izstrelili. Pri mestecu Altkirch je bila huda bitka. Vest, da je Altkirch v francoskih rokah, se ne potrjuje. Francoski Turki so se približali nemškemu okopom, pa so bili v boju na nož nazaj vrženi.

NEMŠKO ARMADNO POVELJE PROTI ANGLEŽEM.

Monakovo. Bavarski prestolonaslednik, princ Ruprecht poveljnik 6. armade je izdal na vojake sledeče povelje: Doleta nas je sreča, da imamo pred našo fronto Angleže, čete onega ljudstva, čegar nevošljivci so že več let na belali, da bi nas obdali z obročem sovražnikov in nas zadušili. Pred vsem se imamo njim zahvaliti za to grozno krvavo vojsko. Zato pa. ko greste sedaj proti temu sovražniku, maščujte se nad sovražno zavratnostjo in nad temi velikimi težkimi žrtvami. Pokažite jim, da se Nemci ne dajo tako lahko s sveta izbrisati. Pokažite jim, da so nemški udarci prav posebne vrste. Tukaj je sovražnik, ki je sklenil miru najbolj na potu. Po njem! Ruprecht.

VELIKO NEVARNOST ZAVEZNIKOM tvori, kakor piše »Perseveranza«, ker so prekoračili Nemci kanal pri Dixmuidnu. Mogoče je zato, da predro Nemci levo francosko krilo. Odločitev se ne more tu več dolgo zavlačevati.

SIN NAČELNIKA NEMŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA PADEL.

Iz Amsterdamu se poroča, da je padel v bojih na Francoskem sin načelnika nemškega generalnega štaba v. Moltkeja. Uradno to poročilo še ni potrjeno.

SEDANJA VOJSKA PREKRIŽALA VSE RAČUNE.

»Times« izvajajo: Kako je to mogoče, da Francija s svojimi štirimi milijoni izurjenih vojakov, s pomočjo Angležev in Belgijcev ni še izgnala nemške armade, ki šteje le poldrug milijon ljudi. Vzrok je, ker ni nobena vojaška država računala, da postavi take množice na bojišče. Kakor kaže angleška armada pomanjkljivosti, se kažejo tudi drugod. Posameznim armadam primanjkuje zelo potrebne stvari. Celo v Nemčiji je oborožena črna vojska s starim orožjem in oblečena v stare uniforme. Sedanja vojska je prekosila vse, kar se je pričakovalo in v vojnih predpisih predpisovalo. Pričakovali so se bitke, ki bi trajale 14 dni, a ne takšnih, kakor ob Aisni, ki se je pričela 12. septembra in ki bo, kar se ne more naprej povedati, lahko trajala še več tednov, dokler se ena stranka popolnoma ne udrži. Vojujoče stranke so se tudi, kakor se zdi, uračunale glede na porabo municije. Veliko več, kakor so pričakovali, se porabi streliva za male topove. Nemško armadno vodstvo izrablja bolj strelivo, kakor ljudi, a zdi se, da tudi njemu že materiala primanjkuje, ker rabi že stare modele.

Nova miroljubna stranka na Angleškem.

Iz Londona se poroča: Pod vodstvom bivšega angleškega naučnega ministra v liberalnem kabinetu, Charlesa Trevellyana, ki je skupaj s svojima ministrskima tovarišema lordom Morleyem in Burnsom protestiral proti vojni ter je kasneje izstopil iz kabineta, se je osnovala nova stranka pod naslovom »Unija za demokratično kontrolo«. Vodstvo stranke je poleg Trevellyana prevzel vodja radikalne leve Ramsey MacDonald in pisatelj znanega dela »The great Illusion« (Velika zmota) Norman Angell. Nova stranka je izdala naslednji manifest:

»Na Angleškem se vedno živeje javlja tiha želja, da sedanja vojna onemogoči vsako bodočo vojno. Pri bodočih mirovni določbah imajo veljati ti-le predpogoji: 1. Nobena vlada ne sme odstopiti ozemlja brez dovoljenja dotičnega prebivalstva. 2. V imenu Velike Britanije se ne sme skleniti nobene določbe, ki ji preje ni pridržalo narodno zastopstvo. Treba je ukreniti vse odredbe, ki bodo zajemale demokratično nadzorstvo nad angleško zunanjo politiko. 3. Zunanja angleška politika ne sme biti uravnana na ravnotežje politično sklenjene zveze. Njen cilj mora biti marveč skupno postopanje vseh evropskih držav, ki naj ustanove vrhovni

svet, čegar razprave in sklepi bodo javni. 4. Da se zagotovi mir, mora Angleška izdelati načrt, v smislu katerega se ima potom odločnih sredstev zmanjšati oboroževanje z dovoljenjem vojujočih se držav. Da se tej miroljubni politiki utare pot, naj se izdelovanje orožja in drugega vojnega materiala proglasi za državni monopol.

Amerika nervozna.

AMERIKANSKO ČASOPISJE NA PADA ANGLEŽE.

»Vossische Zeitung« poroča iz Rotterdam: Amerikansko časopisje vedno bolj ogorčeno napada angleško politiko. Washingtonska »Times« pišejo, da je nasprotstvo neizogibno, če Anglija ne odneha.

× × ×

Pariški »Temps« poroča, da je reprezentativna zbornica v Washingtonu sklenila imenovati komisijo, ki naj preišče vojno pripravljenost ameriških Združenih držav.

Nemiri v Tripolisu.

Kakor iz Rima poročajo, se je položaj v Tripolisu zadnje tedne zelo po-

slabšal. Dočim so imeli Italijani čez polje tu mir, se nekaj tednov sem množje napadi na laške karavane, proviantne kolone in posamezne straže. V zadnjih desetih dneh so dvakrat napadli vstaši, močni 600 do 800 mož. Ubitih je bilo veliko laških vojakov in stotnik Caroncini. Vstajo vodi rod Senussi, ki ima sedaj po žetvi dovolj živeža in izrablja hladnejše vreme, ki je sedaj jako pripravno za vojne ekspedicije.

Zakaj so Japonci nastopili proti Nemcem?

Berolin, 29. oktobra. »Lokalanzeiger« je zvedel od nemškega poslanika v Tokiu, dr. Rohnberga med drugim sledeče: Japonci ne ljubijo belokožcev niti Nemcev, niti Angležev, Rusov ali Amerikancev, ker mislijo, da jih ti ne smatrajo kot enakovredno plemene. Poleg tega se pa čutijo od teh ovirane pri svojih namerah po gospodstvu v Aziji. Že koncem prejšnjega stoletja je izdala Japonska parolo: Azija Azijcem! Cilj Japoncev je, spraviti Azijo pod svojo vrhovno gospodstvo. Narodnostno vojsko v Evropi izrabljajo za rop, ki je naperjen belemu plemenu. Posebno vojaški krogi smatrajo Rusijo za neizogibnega nasprotnika, ali nastop proti tej smeri bi sedaj pomenil, da se Japonska odpove Angleški. Napad na Tsingtau je prvi korak za razširjenje japonske oblasti na Kitajskem.

Najnovejša poročila.

NAJVEČJA BITKA SEDANJE VOJSKE OB VISLI.

»Daily News« poročajo, da je bitka ob Visli največja bitka v sedanji vojski. Udeležuje se je številno največ vojakov in je nečuvno silovita in so izgube velike.

RUSKI DIJAKI NOČEJO V VOJSKO.

Berolin. Vossische Zeitung poroča: V Peterburgu in v Moskvi se nameravajo prirediti velike dijaške manifestacije zaradi odloka, ki jih kliče v vojsko.

ANGLEŽI ODPELJALI DVA ITALIJANSKA PARNIKA.

Milan, 29. oktobra. Angleži so odpeljali italijanske parnika »Regine d'Italia« in »Ducca di Genua«, ker sta osumljena kontrebande v Gibraltar.

ZVEZA MED TURČIJO IN PERZIJO.

Iz Carigrada prihaja poročilo, da sta Turčija in Perzija sklenili pravilno zvezo.

ZAROTA V ANGLEŠKI JUŽNO-AFRIŠKI ARMADI.

London, 29. oktobra. Generalni guverner južnoafriške unije poroča, da je odkrita zarota v armadi.

ANGLEŽI ODPOSLALI V EGIPT ZOPET 20.000 VOJAKOV.

»Nieuwe Rotterdamchen Courant« poroča: Z Angleškega so odposlali v Egipt zopet 20.000 novih angleških vojakov, mladih rekrutov nizke postave.

NEMŠKE ČETE V ANGOLI?

London, 29. oktobra. (Kor. ur.) Reuterjevemu uradu poročajo iz Lizabone z dne 27. t. m., da so nemške čete vdrele v provinco Angola. Wolffov urad pripominja k temu, da na uradnem mestu o tem ni nič znanega; skoro gotovo bo to izmišljotina, s katero hočejo prikriti znane angleško-portugalske načrte.

ITALIJANI IN GRKI.

Grška vlada je na zahtevo italijanske vlade izjavila, da je zasedla Grška Argyrocastro in Premeti le začasno in da teh krajev ne namerava anektirati.

ANGLEŠKI PARNIK ZADEL OB MINO.

Rotterdam, 29. oktobra. Angleški parnik »Manchester Commerce« je na zahodni obali Irske zadel ob mino in se potopil. 30 mož je rešenih.

SMRT VOJVODINJE ADELGUNDE.

Monakovo. Tu je umrla včeraj zvečer ob 6. uri vojvodinja Adelgunda. Truplo umrle vojvodinje Adelgunde prepelejo na Dunaj, kjer je položeno v cesarsko grobnico poleg krste njenega moža, vojvode modenskega.

EGIPČANSKA VLADA ZAPRE AVSTRIJCE IN NEMCE.

London. Listi poročajo, da je vlada v Egiptu sklenila, da internira vse avstrijske in nemške podanike, ki so sposobni za orožje. Tudi sicer se svoboda obhajanja podanikov teh držav zelo omejuje.

Dnevne novice.

+ Zasedanje avstrijskega državnega zbora? Z ozirom na vesti, da ni izključeno, da bo ob vsled vojske izpremenjenih parlamentarnih razmerah tudi avstrijski državni zbor sklican na kratko zasedanje, smo v krogih Hrvat-

ske-slovenskega kluba poizvedeli, da bi hrvatsko-slovenski klub sklicanje z veseljem pozdravil. Za sklicanje državnega zbora ni danes nobene prave ovire.

+ Umrl je danes v Radečah pri Zidanem mostu umirovljeni župnik vlč. g. Karol Gmajner. Pogreb bo v soboto ob 9. uri dopoldne.

+ Božič na bojišču. Denarne darove za božična darila našim vojakom v vojski sprejemajo tudi c. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani in politične okrajne oblasti. Taka denarna darila bi pa bilo izrečno označiti kot »božična darila«.

+ Izmed darov v naturalijah, katere je sprejelo nabirališče darov v naturalijah c. kr. deželne vlade v Ljubljani do 17. oktobra t. l. za naše vojake v vojni, se je oddalo domačim krdelom: 1081 srjac, 756 spodnjih hlač, 45 volnenih jopičev, 1983 parov volnenih nogavic, 756 snežnih oglavnic, 181 parov golenic, 1889 parov zapetnikov, 45 šalov, 395 opasnic, 405 parov zimskih rokavic, 635 parov rokavic brez prstov, 15 spodnjih jopičev, 200 parov dokolenic, 430 parov krp za noge. Pri tej priliki je c. kr. poveljstvo dopolnilnega bataljona domačega pešpolka št. 17 tukajšnjemu c. kr. deželnemu predsedništvu sledeče pismo pisalo: »C. in kr. poveljstvo dopolnitvenega bataljona si usoja v imenu obdarovanega moštva pešpolka št. 17 izreči najsrčnejšo zahvalo za velikodušen dar v zimskem perilu in branilih proti mrazu. Obenem se prosi, da se sporoči darujočemu občinstvu za njegov velpatrijotičen trud najtoplejša zahvala častnikov in moštva. O velenplemenitem podpiranju se bode javilo polkovnemu poveljstvu. Metnitz, stotnik m. p.« Nabirališče darov v naturalijah pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica št. 20, v pritličju na desno prosi slej kakor prej nadaljnjih daril.

+ Vabilo na ustanovni shod podružnice »Slovenske zveze za politični okraj ljubljanske okolice«, ki se vrši dne 2. novembra (Vseh vernih duš dan) popoldne ob 2. uri v Društvenem domu na Viču. — Somišljeniki in somišljenice ter prijatelji krščanskega učiteljstva, blagovolijo se udeležiti tega shoda v obilnem številu! — Pripravljajni odbor.

Najlepše zadoščenje. Tržaška

»Edinost« piše: Povodom svojega bivanja v Puli je nadvojvoda prestolonaslednik Karl Fran Josip obiskal okoličico Pule in je prišel tudi v Medulin. Sprejeli so ga najpristrčneje vaško načelstvo, vse ljudstvo, učiteljskvo, šolska mladina. Skoro vse hiše so bile odličene z narodnimi in cesarskimi zastavami. Ko je dospel avtomobil z njegovo ces. in kr. visokostjo, so se razlegli navdušeni živio-klici. Avtomobil se je ustavil nekoliko minut med Medulinom, a nadvojvoda si je dal predstaviti župnika in dežel. poslanca L. Kirca ter se mu zahvalil na lepem prisrčnem sprejemu, ki ga je očitno jako razveselil. Lepo zadoščenje je doživel ta zlati osi-veli rodoljub. Zlobni sovražniki so ga psovali in ga denuncirali, da je prišel v preiskavo, osumljen težkega zločina, in glejte: komaj povrnivši se domov iz Ljubljane, je doživel zadoščenje, da mu je od samega naslednika na prestolu došlo zadoščenje.

+ Obravnava proti župniku č. g.

Franc Muršiču iz Frama, pred deželnobrambovskim sodiščem v Gradcu, ki se je nameravala vršiti v petek, dne 30. oktobra, je preložena na poznejši čas, ker je obtoženčev zagovornik dr. Vladislav Pegan vložil toliko razbremenilnega materiala, da se tvarina ne da takoj obdelati.

— Nadvojvoda Karl Franc Jožef linijski kapitan. Cesar je imenoval 26. t. m. nadvojvodo Karla Franc Jožefa za linijskega kapitana.

— Avstro-ogrske ujetniki na Francoskem. V francoski trdnjavi pri mestecu Le Pany se nahaja 700 avstro-ogrskih vjetnikov.

— Duhovniške vesti. Za kaplana na Ptujski gori je imenovan novomašnik č. g. J. Žlik, kot mestni kaplan v Ormožu je nastavljen č. g. o. Valerian Učak, duhovnik nemškega viteškega reda v Ljubljani. — Kot vojni kurati so vpoklicani č. g. kaplani: Peter Jurak v Ljubnem, Vavilav Jastrobnik v Loki pri Zidanem Mostu in Franc Zagoršak na Ptujski gori. Vsi trije so odšli na severno bojišče.

— Potres. Iz Hotedršice se nam poroča z dne 28. t. m.: Danes ob 10. uri 20 minut dopoldne smo čutili tu močan valovit potresni sunek. Vrata in okna so zaropotala in tudi v zvoniku se je čul veliki ropot. — Iz Rihemberga pri Gorici nam poročajo: Danes 27. t. m. zjutri ob 19 minut čez 10 h sta bila tu dva močna zaporedna ločena nekaj sekund trajajoča potresna sunka. Okna so zašklepetali, lastniki na vrtu so se stresli.

— **Naši znanci na bojišču.** Profesor vojni kurat č. g. Ivan Kociper piše ravnatelju č. g. Zidanškemu dne 18. oktobra z gališkega bojišča, da je še čil in zdrav. Srečal se je v nekem gališkem mestu v cerkvi tudi z č. g. kuratom Tajekom. — Tudi vojna kurata č. g. Fr. Kren in č. g. Fr. Zagoršak pišeta iz Galicije, da sta že v ognju, a zdrava. — Na južnem bojišču se nahajata dr. Josip Leskovar, odvetnik v Mariboru ter njegov koncipient dr. Alojzij Juvan. Dr. Leskovar se nahaja kot poročnik v hoki Zelenik pri Kotoru, odkoder skoro vsak dan piše svoji soprogi, dr. Juvan pa se pretepa s sovražniki ob črnogorsko-hercegovski meji.

— **Predsednik srbskega društva v Sarajevu aretiran.** Cenzurirani graški listi poročajo iz Sarajeva: Predsednik srbskega protialkoholnega društva »Pobratimstvo« v Sarajevu, Jovo Pesus, katerega ime se je imenovalo v sodni razpravi proti morilecem prestolonaslednika, je bil po dveh detektivih aretiran zaradi razžaljenja veličanstva in težkega motenja miru. Izročen je trdnjaskemu sodišču.

— **Samoumor učitelja.** Iz št. Ilja v Slovenskih gorah se nam poroča: V nedeljo, dne 25. oktobra, okrog polnoči je prišel v gostilno gospe Neubauer v Strassu pri Spielfeldu učitelj-voditelj šulferajnske šole v Ceršaku ob Muri. Naročil si je čašico čaja. Ko je natakara odšla, da bi mu prinesla čaj, je počil strel. Učitelj Jamnik — torej rodom Slovenec — si je pogol iz revolverja kroglo v prsa. Jamnika je našla natakara ležati v mlaki krvi na tleh. Takoj so samomorilca spravili na avtomobil, da bi ga prepeljali v Gradec, a je že med potjo v bolnišnico izdihnil. Sumi se, da so slabe finančne razmere in odpoved neveste vzrok samomora. Jamnik je bil mirnejši kot njegov prednik Breznik.

— **Smrtna kosa.** Umrl je v Trstu 60 let stari g. Fran Hlača, oče igralca slovenskega gledališča v Trstu g. Rajnerja Hlače. Pred 13 dnevi mu je umrla hči Josipina. — Umrl je v Trzinu bivši posestnik Matej Dovar. — Umrla je v Gorici gospa Josipina Delkin, stara 84 let, vdova po šolskem vodju v Rojanu.

— **Plitev grob.** Na pokopališču v Zalcu v Savinjski dolini je dne 25. t. m. neka gospa nameravala izravnati grob nekega sorodnika. Ko je z motiko brskala po prsti, je naletela na neko skrinjico, v kateri je bilo napol strohnjeno truplo malega otroka. Naznanila je zadevo žandarmeriji. Stvar se bo sodnijsko preiskala.

— **Vinska letina na Spodnjem štajerskem** letos ni bila v splošnem tako slaba, kot se je prvotno mislilo. Kjer ni bilo toče, je vinska kapljica še dokaj dobra. Posebno v ljutomerskih, slovenjgorskih, mariborskih, haloških ter posavskih (bizelskih) vinogradih je v nekaterih legah bilo vino, ki glede kakovosti daleč prekaša prejšnje letnike. Mošt ima do 18 odst. sladkorja, v najslabših legah 13 do 14 odstotkov. Cena je najvišja do 48 vin. liter.

— **Kolera.** Zdravstveni oddelek notranjega ministrstva poroča 28. t. m., da sta se pojavila na Dunaju 2, v Klosterneuburgu 2, po en slučaj kolere v Dunajskem Novem Mestu, Volšperku in v Plznu, 5 slučajev v Jožefovem, po en slučaj v Kromerizu in Krönau, pet slučajev v Hodobinu, 20 slučajev v Opavi, en slučaj v Erlavi. V Galiciji je obolelo na kolero 100 oseb.

Ljubljanske novice.

lj **Pregledovanje črnovojnikov leta 1878. do 1890.** Vsi v Ljubljani bivajoči črnovojniki, ki so rojeni leta 1878. do 1890., pridejo v Ljubljani k pregledovanju, ne glede na to, ali so v Ljubljano pristojni ali ne. Pregledovanje v Ljubljani se bo vršilo šest dni, in sicer tri dni za črnovojnike, ki so v Ljubljano pristojni, tri dni pa za črnovojnike, ki niso v Ljubljano pristojni in so se za pregledovanje zglasili v

mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Ker o tujih črnovojnikih ni knjig in drugih podatkov na razpolago, se morajo na vsak način zglasti do 31. oktobra v mestnem vojaškem uradu. Zglasti se morajo tudi črnovojniki, ki so po naboru pridobili prostojnost v Ljubljani, da se morejo pravočasno izposlovati podatki o zadnjem naboru. Črnovojniki, ki so na prošnjo oproščeni črnovojništva, niso oproščeni pregledovanja. Pri pregledovanju jim bo dokazati oprostitev. Isto velja za duhovnike in bogoslovce. Iz enoletnih prostovoljcev se formirajo posebni oddelki in zategadelj jim je pri pregledovanju dokazati pravico do enoletnega prostovoljstva.

lj **General pl. Auffenberg v Ljubljani.** Kakor se poroča, se je mudil te dni general pl. Auffenberg v Ljubljani.

lj **Gosp. prof. Ludovik Vagaja**, praporščak 17. pešpolka, je pisal svoji materi, da se nahaja v ruskem vjetništvu. Bil je ranjen na desni roki in je pismo pisal še z levico, vendar pa se mu rana zdravi dobro.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Karel Kainz, c. kr. poštni osičaj v pokoju, 49 let. — Marjeta Trepal, gostačeva žena, 39 let. — Ivan Skumavc, občinski ubožec, 53 let. — Ivan Sedlar, sin mizarkega pomočnika, 5 tednov. — Jera Rudolf, bivša dninarica-hiralka, 66 let. — Terezija Miklič, rejenka, pet tednov. — Uršula Sterle, posestnikova hči, 7 dni.

lj **Drzne tatvine.** V zadnjem času se je tu pojavilo več temnih elementov, ki so večinoma vsi tujci. Policija si na vse moči prizadeva jih poloviti, toda menda jih je preveč in ne more biti kos vsem. Komaj polovi ene, že se pojavijo drugi. Občinstvo, posebno pa trgovci in obrtniki, ponovno svarimo pred neznanimi tujci, kadar jih posetijo. Naj navedemo nekaj najbolj drznih slučajev. Včeraj baš nekako, ko so razdelili raznašalci obadva dnevnika, so prišli v kavarno »Leon« štiri tujci — kakor predsinočnim — ter se utihotapili k shrambi, kjer so razna očepila. Ko so zopet vlomili, so bili opaženi. Poklicali so policijo, ki je napravila svojo dolžnost. K prizoru se je bilo nabralo precej ljudi. — Prodajalki klobas Cuttiarovi je bila pred južnim kolodvorom z vozička ukradena ročna torbica, v kateri je imela 116 kron denarja. Ko je pa pred par dnevi peljala zvečer po Dunajski cesti svoj voziček z blagom, ga ji je iz rok iztrgal nek neznanec ter dirjal z njim proti »Slonu«. Ko sta ga stražnika prijela, je priznal, da ga je hotel ukrasti. Pri sebi je imel 300 K denarja. Bil je mlad, precej čedno oblečen tujec. Stražnikoma bi jo bil rad popihal, a je dobil na roke verigo. — V izkuh Viktorije Jarčeve na Tržaški cesti je prišlo nekaj mladih fantov, in ko so ti odšli, sta izginili z mize tudi dve lepi, 28 kron vredni sunki. — V manufakturni trgovini pri »Jelenu« na Tržaški cesti so izginile s kupci 5 K vredne škarje, za nameček si je pa eden hotel prilastiti tudi zunaj obešeno posteljno odejo, a se mu ni posrečilo, gospodar ga je opazil in mu jo odvezl. — V Vojevičevu gostilno na Tržaški cesti so pa prišli tuji gostje ter bili tako muzikalni, da so s silo odprli gramofon in vzeli iz njega denar. Dva teh muzikaličnih radovednežev je policija aretovala, drugi so pa ušli. — Pri mesarju Ivanu Marinšku na Glincah sta med kupovanjem mesa bile ukradene dve palici klobas, po številu kakih 45. Tudi je bil tam ukraden cel kos pljučne pečenke. — V trgovini Marije Bizolove na Glincah sta med odsotnostjo gospodinje dva mlada fanta iz predala izpraznila drobiž in odšla. — V Šiški se je v neki gostilni kampa veseljakov napila in najedla, nato pa odšla. — Včeraj popoldne je neki neznan fat po Gospodski ulici prodajal pasantom kitaro. Ali jo je spravil v denar, ali ne, nam ni znano. Sploh prihajajo mnogoštevilne pritožbe o raznih nepoštenostih, in dozdeva se, da izvestni elementi hočejo navaliti krivdo na došle vojake novince, a dejstva pričajo, da se je precej fakinaže semkaj priteplo brez opravila, le z namenom, da krađe. Ponovno opozarjamo prebivalstvo, da naj gre policiji v teh težkih časih radovoljno na roke, da se čimprej rešimo te tuje naloge.

lj **Semenj.** Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 37 glav živine, in sicer 35 volov in 2 kravi.

lj **Našla se je denarnica** z znatno svoto 26. okt. Več se izve pri M. Kermavner, Mala vas 13, Ježica.

lj **Opravišče c. kr. razredne loterije pri Ljubljanski kreditni banki** naznanja, da sprejema že sedaj naročila za III. razredno loterijo, ki se prične začetkom decembra. V pretečeni loteriji je bilo pri temu opravišču izrebanih dobitkov za 196.000 K, kateri so bili polno izplačani v gotovini. Med tem dobitki po 30.000 K, 10.000 K, 5000 kron, 2000 K, 1000 K in veliko število manjših dobitkov.

Pri **epidemijah** in vseh **nalezljivih** boleznih

Mattonijeva je odlično zabranjevalno sredstvo

Giesshübler - kiselica

Zaloge v Ljubljani pri gg. Ant. Šarabon, Mih. Kastner, P. Lassnik.

Gospa ali gospica,

ki zna dobro šivati perilo, je zmožna slovenščine in nemščine ter je sposobna za vodstvo šivalnice, se sprejme proti dobri plači. — Ponudbe pod »Trajna služba št. 3010« na upravnishvo »Slovenca«.

Čevljarji

sprejmejo se za različna dela takoj za dobro plačo v tovarni

Peter Kozina & Ko.

Zglašaj naj se v tovarni v Trzinu ali v pisarni v Ljubljani, Breg.

Katera dama ali gospod bi posodil visokošleca 800 K proti mesečnemu odplačevanju, proti zahtevanim obrestim in popolnoma varnemu jamstvu . . . Blagohotne ponudbe pod »3060« na upravo »Slovenca«.

Valjčni mlin za žito

se odda v najem na Glincah pri Ljubljani.

3063

Več pove posestnica istotam.

THE VERA

American Shoe

za gospode in dame so dospeli iz Amerike.

Moderno priležno lično ceno trpežno

Edina prodaja: čevljarica **J. Szantner** Ljubljana Selenburgova ulica 4

Made by Rice & Hutchins Boston, Mass. U.S.A.

Opozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obušala za dame, gospode in otroke na

edino moderno domače podjetje te stroke tovarno P. Kozina & Ko. v Trzinu. Tvrd-

ka ima v Ljubljani, Breg 20, veliko zalogo samolastnih, najboljših in za vsako

nogo priležnih izdelkov. Cene, ker je blago naravnost iz tovarne, brez konkurence.